

Puolangan kunnan sosiaali- ja terveystalveluiden asiakasmak-
sut sekä myöntämisperusteet 1.1.2022 alkaen

KH 15.12.2021

SISÄLLYSLUETTELO

Yleiset periaatteet	1
Terveysthuollon asiakasmaksut	6
Sosiaalipalveluiden asiakasmaksut ja myöntämisperusteet	8
Palveluasuminen	8
Tehostettu palveluasuminen	11
Kaikkia palvelumuotoja koskevat maksuperusteet	13
Omaishoito	14
Kotihoito	15
Lapsiperheiden kotipalvelu	29
Lastensuojelu	30
Vammaispalvelut	32
Sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevat palvelut	38

Puolangan kunnan sosiaali- ja terveystalveluiden asiakasmaksut sekä myöntämisperusteet 1.1.2022

Yleiset periaatteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävistä maksuista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa 734/92 ja asetuksessa 912/92 (asiakasmaksulaki ja asiakasmaksuasetus). Asiakasmaksujen perusteena ovat laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) sekä siihen tehdyt muutokset (1201/2020). Asiakasmaksuja, korvauksia ja vuokria määrättäessä noudatetaan lainsäädäntöä ja erillistä hinnastoa. Asiakasmaksu ei voi ylittää palvelun tuotantokustannusta. Tulotiedot pyydetään ensisijaisesti asiakkaalta tai hänen asioidenhoitajaltaan.

Valtio ohjaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksupolitiikkaa lainsäädännöllä ja asiakasmaksut tarkistetaan joka toinen vuosi. Asiakasmaksulain osittaisuudistus (HE129/2020) tulee voimaan 1.7.2021 ja maksukaton osalta 1.1.2022.

Maksun määräytyminen

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. (asiakasmaksulaki 2 §)

Maksun perimättä jättäminen tai alentaminen

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista. Maksu jätetään perimättä tai sitä alennetaan siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa lapsen, nuoren, vanhemman tai perheen toimeentulon edellytyksiä. Maksu ei saa vaarantaa perheen toimeentuloa tai sen pyrkimystä selviytyä omatoimisesti ongelmistaan. Erityisiä perusteluja voivat olla muun muassa perheenjäsenen sairaudesta tai vammaisuudesta aiheutuvat kustannukset sekä perheen maksukyvyyn heikentyminen poikkeuksellisten korkeiden asumiskustannusten, työttömyyden tai muun sellaisen syyn vuoksi. Jos asiakkaalle ei määrätä maksua, tulee se päätöksessä todeta ja perustella. Tarkoituksena on, että asiakasmaksusta ei aiheudu toimeentulotuen tarvetta.

Kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle tieto siitä, mitä asiakasmaksulaissa säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto on annettava ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä. Jos tiedon antaminen ei ole mahdollista ennen palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, sen voi antaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (1992/734) 11§:ssä on säädetty maksun perimättä jättämisestä ja alentamisesta:

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Palvelun tuottava kunta tai kuntayhtymä voi päättää, että:

- ✓ muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja maksuja voidaan jättää perimättä tai alentaa 1 momentissa tarkoitetuilla perusteilla; tai
- ✓ maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Sotainvalideilta, joiden vammaisuusaste on vähintään 10 %, ei peritä asiakasmaksua sairaanhoidosta, kuntoutushoidosta, kotihoidosta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta eikä palveluasumisen hoivapalvelusta. Korvaus peritään Valtiokonttorilta. Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut tulivat lakisääteisiksi 1.11.2019 lähtien. Lakimuutoksen jälkeen rintamaveteraanien ja sotainvalidien kotipalvelut ovat sisällöltään ja laajuudeltaan samanlaiset.

Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen

Asiakkaan maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut (pitkäaikainen laitoshoido, säännöllisen kotihoidon kuukausimaksu, asumispalvelumaksut) määrätään toistaiseksi voimassa oleviksi. Maksut ja niihin liittyvät tulotiedot tarkistetaan vähintään, joka toinen vuosi, sekä silloin, kun

- palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut
- on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi
- hoito- ja palvelusuunnitelmaa muutetaan.

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkistukset tehdään voimassa olevan lainsäädännön mukaan.

Maksukatto

Maksukaton osalta muutokset on pantava täytäntöön vuoden 2022 alusta.

Asiakasmaksujen enimmäismäärä (maksukatto) asiakkaalle on 692 euroa kalenterivuodessa. Maksukaton ylittymisen jälkeen maksukattoon sisältyvät palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun. Lyhytaikaista terveydenhuoltolain 67 §:n 1 momentissa tarkoitettua laitoshoidoa tai lyhytaikaista sosiaalihuoltolain 22 §:ssä tarkoitettua laitospalvelua saavan 18 vuotta täyttäneen asiakkaan ylläpidosta saadaan kuitenkin periä enintään 22,80 euroa vuorokaudelta, kun maksukatto on ylittynyt.

Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 6 a § määrittelee maksut, jotka otetaan huomioon kalenterivuoden ajalta asiakkaalta perittyjen maksujen yhteismäärää laskettaessa. Maksukaton ylittymisen jälkeen maksukattoon sisältyvät palvelut ovat maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun.

Maksukattoa kerryttävät maksut ovat:

- terveyskeskusmaksut
- terveyskeskuksessa annettavan yksilökohtaisen fysioterapian maksut
- poliklinikkamaksut
- päiväkirurgisen hoidon maksut
- sarjahoitomaksut
- lyhytaikaisen laitoshoidon maksut sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksissa
- yö- ja päivähoidon maksut (lyhytaikainen laitoshoido)
- kuntoutushoidon maksut

Maksukattoa kerryttävien palvelumaksujen luetteloa on laajennettu. Uusia maksukattoa kerryttäviä maksuja ovat:

- suun terveydenhuollossa perittävät maksut tutkimuksesta ja hoidosta (asiakasmaksuasetus 9 §) hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta. Esimerkiksi hammasproteettisen hoidon kliinisen työn osuudesta perittävät maksut kerryttävät maksukattoa, mutta varsinaiset hammastekniset kulut (hammasteknisen laboratorion kulut) eivät kerrytä maksukattoa
- perusterveydenhuollossa suun ja leukojen erikoissairaanhoidon toimenpiteistä perittävät maksut (asiakasmaksuasetus 9 a§)
- tilapäisen kotisairaanhoidon sekä tilapäisen kotisairaalahoidon maksut (kotipalvelun ja kotihoidon maksut jäävät jatkossakin maksukaton ulkopuolelle)
- yksittäisistä terapioidista (ml. neuropsykologinen kuntoutus) perittävät maksut. Aiemmin maksukattoa ovat kerryttäneet yksilökohtaisen fysioterapian maksut sekä sarjahoitona järjestetyn hoidon maksut. Jatkossa myös muista yksittäisistä terapioidista sekä vastaavista hoidoista perittävät maksut kerryttävät maksukattoa
- toimeentulotuesta maksetut maksut
- maksukattoa kerryttävät myös etäyhteyksien avulla toteutetuista palveluista perittävät maksut

Maksukattoa eivät kerrytä seuraavat maksut:

- kotona annettava palvelu: kotipalvelu ja lyhytaikainen kotisairaanhoido sekä erikoissairaanhoidon järjestämä hoito potilaan kotona
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista perittävät maksut
- terveyskeskuksen suun- ja hampaiden tutkimus ja hoito
- sairaankuljetus
- pitkäaikainen laitoshoido
- lääkärintodistusmaksut
- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu
- lakisääteisistä vakuutuksista maksetut maksut (täyskustannusmaksut)
- toimeentulotukena myönnettyt asiakasmaksut
- sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelumaksut

- vammaispalvelulain- ja kehitysvammalain mukaiset ja asumispalvelut
- vaikeavammaisen kuljetuspalvelut
- työterveyshuollon maksut
- perhehoito
- muulta kuin Suomessa asuvalta perityt todellisia hoitokustannuksia vastaavat maksut
- viivästyskorko
- perintäkulut

Asiakkaan tulee jatkossakin seurata maksukaton täyttymistä itse. Asiakasta on tiedotettava ja ohjattava maksukatosta ja sen seurannasta. Laskussa on oltava tieto siitä, kerryttääkö maksu maksukattoa ja jos kerryttää, laskulla on lisäksi oltava tieto siitä, että asiakkaan on seurattava itse maksukattonsa ylittymistä. Kun maksukatto on ylittynyt, kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle maksukaton ylittymistä koskeva todistus. Todistuksen saamiseksi asiakkaan on pyydettäessä esitettävä alkuperäiset tositteet hänen itsensä tai hänen huollettavinaan olevien alaikäisten lasten saamista palveluista suoritetuista maksuista.

Poissaolot

Käyttämättä ja perumatta jätetystä palvelusta perittävä maksu on 51,50 € (Maksu A 25§). Maksu peritään käyttämättä tai peruttamatta jätetystä asiakkaan varaamasta tutkimus- tai vastaanottoajasta 18 vuotta täyttäneeltä. Varattu aika on peruttava viimeistään edellisenä päivänä.

Asiakkaalta peritään asumispalvelujen ja säännöllisen kotihoidon maksu läsnäolopäiviltä. Mahdolliselta sairaalassaoloajalta ei maksua peritä (mukaan lukien palveluasumisen/säännöllisen kotihoidon piiristä lähtöpäivä) (Asiakasmaksuasetus 32 §). Lähettävä hoitopaikka ei saa periä maksua toiseen hoitopaikkaan lähtöpäivältä. Omaishoidon vapaan aikaisessa hoidossa laskutettava hoitopäivä muodostuu 24 tunnin jaksosta (ei kalenterivuorokausittain).

Kotona annettavissa palveluissa, palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa asiakasmaksu peritään käyttäjästä johtuvan tilapäisen keskeytyksen ajalta, mikäli keskeytyksestä ei ole sovittu vuorokautta ennen keskeytystä.

Asiakasmaksu sosiaalihuoltolain 25 §:ssä tarkoitetun perhehoidon keskeytyksen ajalta peritään kuten pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta (pois lukien lastensuojelulain perusteella järjestetty perhehoito).

Terveydenhuollon asiakasmaksut

Avoterveydenhuollon asiakasmaksut

Terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkärin fyysisen vastaanoton ja etävastaanoton (video-, muu vastaava yhteys) käyntimaksu on **20,90 €/käynti** (MaksuA 7§). Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä kolmelta (3) ensimmäiseltä fyysiseltä ja/tai etäkäynniltä kalenterivuoden aikana.

Päivystyskäyntimaksu on **28,70 € /käynti**. Peritään jokaisesta päivystyskäynnistä arkisin klo 20:00 -08:00 ja lauantaisin, sunnuntaisin tai pyhäpäivinä tapahtuneista käynneistä yli 18-vuotiailta. Sotiemme veteraaneilta, heidän puolisoiltaan ja leskiltään ei peritä päivystysmaksua.

Terveyskeskuksen avohoidon maksua ei peritä:

- alle 18-vuotiailta
- äitiys- ja lastenneuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkärikäynneillä, sis. myös mahdolliset sairaanhoidolliset käynnit
- perhesuunnittelukäynniltä silloin, kun siihen ei liity sairaanhoitoa
- kehitysvammaisilta (erityishuolto on maksutonta, lukuun ottamatta ylläpitomaksua)
- julkisessa laitoshoidossa olevilta
- tartuntalain mukaisesta hoidosta
- kouluterveydenhuollon erityystutkimuksista, koulutapaturmista
- isyystutkimukseen liittyvältä käynniltä
- työvoimaviranomaisen vaatimasta tutkimuksesta
- kutsuntatarkastuksesta, varusmiehiltä, siviilipalvelusmiehiltä
- vangeilta, pidätetyiltä
- säännöllisen/jatkuvan kotihoidon piirissä olevilta asiakkailta
- maksukaton täyttymisen jälkeen.

Terveyskeskuksessa annettava yksilökohtainen fysioterapia **11,60 € /hoitokerta**. Apuvälinearviokäynnit ovat maksuttomia. Alle 18-vuotiaille maksuton. Maksu kerryttää maksukattoa. (Asiakasmaksuasetus 7 §)

Sarjassa annettava hoito on **11,60 €** (maksuA 11§) yli 18v, enintään 45 kerralta /vuosi

Lääkinnällinen kuntoutus, dialyysi sekä muu vastaava hoito,

hoito- ja kuntoutussuunnitelmaan perustuva lääkinnällinen kuntoutus:

- fysioterapia
- neuropsykologinen kuntoutus
- psykoterapia
- jalkahoito
- muut näihin rinnastettavat toimintakykyä parantavat ja ylläpitävät terapiat ja toimenpiteet.

Maksua ei peritä maksukaton täyttymisen jälkeen.

Erikoissairaanhoido

Poliklinikkamaksu 41,80 €

Päiväkirurginen toimenpidemaksu 136,90 €

Päivä- ja yöhoidon maksu **22,80 €**

Kuntoutushoidon maksu **17,10 €**

Holter-tutkimus (EKG:n vuorokausinauhoitus) omalla kustannuksella **320,00 €**

Fysioterapia ryhmäkäynnit **3,60 €/osallistuja/kerta**

Yksityisasiakkaan näytteenottomaksu **10,20 € /käynti**

- Yksityisasiakkaan laboratorionäytteiden analysointi toteutuneiden kustannusten mukaan (Nordlab)

Maksu lääkärin todistuksesta **51,50 €** (maksuA 28§)

- Asiakkaan pyytämästä todistuksesta tai lausunnosta peritään maksu. Potilaan hoitoon liittyvästä ja nuorison terveystodistuksesta ei maksua kuitenkaan peritä.

Maksu ajo-oikeutta varten (maksuA 28§) **61,80 €**

Käyttämättä ja perumatta jätetystä palvelusta perittävä maksu **51,50 €** (maksuA 25§)

Peritään käyttämättä tai peruuttamatta jätetystä kaikista asiakkaan varaamasta tutkimus- tai vastaanottoajasta 18 vuotta täyttäneeltä lukuun ottamatta mielenterveyspalveluita.

Suun terveyden maksut

Suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta peritään käynniltä perusmaksu (maksu 9 §)

Suuhygienisti **10,30 €**

Hammaslääkäri **13,30 €**

Erikoishammaslääkäri **19,50 €**

Perusmaksun lisäksi peritään tutkimuksesta ja hoidosta seuraavat maksut (MaksuA 9§)

Kuvantamistutkimus:

- hammaskuva **8,50 €**
- leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvauksesta **19,20 €**

Ehkäisevään hoitoon kuuluvat toimenpideluokituksen SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet **8,50 €**

Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan

vaativuusluokka 0-2 **8,50 €**

vaativuusluokka 3 -4 **19,20 €**

vaativuusluokka 5 -7 **38,00 €**

vaativuusluokka 8 -10 **55,60 €**

vaativuusluokka 11 - **78,00 €**

Proteettiset toimenpiteet

- Proteesin huolto: pohjauksella **55,60 €**

- Proteesin huolto: korjaus **38,00 €**
- Proteettiset toimenpiteet: akryyliosa- ja kokoproteesi **186,00 €**
- Proteettiset toimenpiteet: kruunut ja sillat hampaalta **186,00 €**
- Proteettiset toimenpiteet: rankaproteesi **225,70 €**

Edellä säädettyjen maksujen lisäksi voidaan oikomislaitteista ja hammasproteettisista toimenpiteistä periä aiheutuvat hammastekniset kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina 18-vuotiailta ja vanhemmilta, mikäli potilas ei ole suorittanut maksua suoraan valmistajalle. (MaksuA 9§)

Sosiaalipalveluiden asiakasmaksut ja myöntämisperusteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki) sekä asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä asiakasmaksuasetus)

Asumispalveluiden myöntäminen

Asukkaat sijoittuvat hoitokoteihin moniammatillisen työryhmän (SAS-työryhmä) arvioinnin ja suosituksen sekä sen jälkeen tehdyn viranomaispäätöksen perusteella. Asiakkaan palvelujen tarvetta arvioitaessa huomioidaan toimintakyky, asumismuodon tarkoituksenmukaisuus sekä asiakkaan/omaisen toive. Kunnan viranhaltija tekee asumispalvelusta palvelupäätöksen ja maksupäätöksen. Asumispalveluissa asukkaalle tehdään hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelma, jossa määritellään hänen tarvitsemansa hoito- ja hoivapalvelut.

Palveluasuminen

Palveluasuminen on tarkoitettu henkilöille, joiden palvelutarve ei ole ympärivuorokautista, mutta joiden palvelutarvetta vastaavia palveluita ei pystytä järjestämään kotiin vietävien palvelujen avulla. Asiakas tarvitsee henkilökohtaista hoivaa ja huolenpitoa päivittäin, mutta ei tarvitse säännöllistä apua yöaikaan. Asiakkaalla on sosiaalista ja/tai psyykkistä sopeutumattomuutta sekä turvattomuutta, jota ei saada ratkaistua läheisverkoston avulla.

Palveluasumisen myöntämisperusteet

- kotona asumista tukevat palvelut on arvioitu ja käytetty eikä kotihoidon ja omais- eikä läheisavun turvin pystytä tuottamaan asiakkaalle riittävää turvaa ja/tai hoitoa
- palveluasuminen on rinnastettavissa kotihoitoon, mutta asiakkaalla on jotain sellaista palvelutarvetta, johon ei voida vastata kotihoidon toimilla
- asiakas selviytyy yhden henkilön auttamana

- muisti voi olla lievästi alentunut, mutta ei ole taipumusta vaeltaa
- asiakas kokee kotona päiväaikaan turvattomuutta, jonka voidaan arvioida helpottavan yhteisössä
- pääsääntöisesti nukkuu hyvin eikä tarvitse yöhoitoa – avunsaanti öisin voidaan turvata turvahälytyksellä

Palveluasumisen asiakasmaksut määräytyvät perheen yhteenlaskettujen bruttotulojen, perheeseen ja myönnettyjen palvelutuntien mukaisesti. Asiaksmaksu on maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista

Tulorajat ovat seuraavat 1.1.2022:

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598	1 103	1 731	2 140	2 591	2 976

Maksuprosentit perheen koon mukaan ovat seuraavat:

Palvelutunnit kuukaudessa	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 tai enemmän	35	24	19	16	14	12

Tuloina huomioidaan:

- Asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulon hankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
 - Tulonhankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen: esim. sijoitusasunnon osalta huomioitaisiin asunnosta saatu vuokra tulonhankkimismenoilla (hoitovastike, sijoituslainan korko) vähennettynä. Sijoituslainan tai mahdollisen yhtiölainan lyhennyksiä ei huomioida vähennyksenä

- Laskennallinen metsätulo
- Vaihtoehtoisesti voidaan ottaa huomioon verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot Verohallinnon määrittämällä prosenttimäärillä korotettuna
- Elatusapu
- Eläkettä saavan hoitotuki

Tuloista tehtävät vähennykset:

- Tuloista tehtävien vähennysten huomioiminen edellyttää tositteiden esittämistä.
- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu
 - Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen palveluasumisen alkamista
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu sekä valtuutetun palkkio (enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)
- Asiakkaan todelliset asumiskulut ennen palveluasumiseen siirtymistä
 - Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (vastike, sähkö, kotivakuutus, lämmityskustannukset, kiinteistövero, tontin vuokra) viimeisten kuuden kuukauden ajalta tai siihen asti, kunnes asiakas myy omistusasuntonsa (maksimi kuitenkin 6 kk). Asuntolainasta kuluina huomioidaan vain korkomenot.
 - Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) asuinhuoneiston irtisanomisajalta
 - Asumisoikeusasunnon käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) kolmelta kuukaudelta
 - Mikäli asiakkaan puoliso jää asumaan asuntoon, huomioidaan vähennyksinä vain puolet todellisista asumiskuluista.

Muut asiakkaalta perittävät kustannukset:

- Kohtuulliset asumismenot: Asiakkaalta peritään huoneistosta vuokra kunkin yksikön mukaisen vahvistetun taksan mukaan € / m². Vuokra sisältää vesimaksun.
- Vuokrana peritään erikseen määritelty kuukausivuokra, joka riippuu asunnon koosta. Omassa käytössä olevan huoneen lisäksi vuokraan sisältyy yhteisessä käytössä olevien tilojen osuutta. Asiakas maksaa asunnon vuokran suoraan vuokranantajalle. Vuokranantaja edellyttää lisäksi asiakkaalta kotivakuutuksen ottamista.
- Tukipalvelut ja muut asumispalveluun liittyvät kustannukset
 - Tukipalvelumaksu: sis. turvapalvelu, pyykkihuolto, käyttösähkö, liinavaatteet, siivous.
 - Ateriamaksu laskutetaan toteutuneiden aterioiden mukaan. Ateriamaksun perii kunta.

Perittävät asiakasmaksut koostuvat vuokrasta, ateriamaksusta ja hoivamaksusta.

Tilapäinen palveluasuminen / lyhytaikaishoito 1.1.2022 alkaen

Tilapäisen palveluasumisen maksu

49,60 € /vrk

-noudatetaan lyhytaikaisen laitoshoidon asiakasmaksua

-tilapäinen palveluasuminen /lyhytaikaishoito ei kerrytä maksukattoa

Lyhytaikaishoidossa jokaiselle asiakkaalle laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma (sisältää kuntoutus/liikuntasuunnitelman) yhdessä asiakkaan, omaisen ja hoitoon osallistuvien kanssa. Lyhytaikaisjaksolle asiakas tuo mukanaan omat lääkkeet ja omat vaatteet. Asiaksmaksu peritään sekä tulo- että lähtöpäivältä.

Tehostettu palveluasuminen

Tehostettua palveluasumista voidaan myöntää henkilölle, joka tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa ja valvontaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn merkittävästi heikennyttyä. Asiakas ei tutkitusti selviydy kotona runsaidenkaan kotiin tuotettujen palvelujen avulla.

Tehostetun palveluasumispaikan myöntäminen edellyttää, että asiakkaan palvelutarve on selvitetty vanhuspalvelulain § 15 mukaisesti. Selvitys perustuu asiakkaan yksilöllisen kokonaistilanteen arviointiin, jossa toimintakykyä arvioidaan RAI- tai muuta mittaristoa käyttäen. Ennen varsinaista palvelupäätöstä asiakas voidaan ohjata laaja-alaiseen arviointiin tai arviointijaksolle, jonka perusteella tehdään päätös tehostetusta palveluasumisesta.

Ympärivuorokautisen tehostetun palveluasumisen myöntämisperusteet

1. Fyysisesti huonokuntoiset ja monisairaat, ei haittaavaa muistiongelmia

- asiakas tarvitsee pääsääntöisesti kahden ihmisen apua liikkumisessa
- RaVa- toimintakykyindeksi on vähintään 3,2 ja hän tarvitsee apua kaikissa arjen toiminnoissa: pukeminen, wc-käynnit, hygienia, lääkehuolto, ruokailu (ruuan lämmitys, lautaselle asettaminen, pilkkominen, syömisessä auttaminen)
- 3-5 kotihoidon käyntiä/vrk, kotihoidon palveluja. Omaiset ja läheiset voivat täydentää omilla käynneillään tai ostopalveluilla ja vapaaehtoistyön käynneillä. (Jos asiakas asuu etäällä palveluista, häntä voidaan ohjata hakeutumaan lähelle palveluita.)
- omaisten, yritysten ja vapaaehtoistyön palvelumahdollisuudet on kartoitettu ja käytössä
- kuntoutumismahdollisuudet ovat kokeiltu

2. Muistisairaat, joiden turvallisuus on vaarassa

- asiakas eksyy ja vaeltelee kodin ulkopuolella eikä sen tuomia riskejä voida enää lieventää hoivaan osallistuvien avulla eikä teknologisilla apuvälineillä
- asiakas herättää kohtuuttomasti häiriötä ympäristössä ja aiheuttaa vaaratilanteita itselleen tai muille
- ei ole aikaan eikä paikkaan orientoitunut
- muistin apuvälineet ovat käytössä/mahdollisuudet selvitetty
- 3-5 kotihoidon käyntiä/vrk kotihoidon palveluja. Omaiset ja läheiset voivat täydentää omilla käynneillään tai ostopalveluilla ja vapaaehtoistyön käynneillä. (Jos asiakas asuu etäällä palveluista, häntä voidaan ohjata hakeutumaan lähelle palveluita.)
- omaisten, yritysten ja vapaaehtoistyön palvelumahdollisuudet ovat kartoitettu ja käytössä
- kuntoutumismahdollisuudet ovat kokeiltu

3. Muistisairaat, jotka tarvitsevat paljon ohjausta, valvontaa ja apua

- täysin ohjattava arjen toiminnoissa
- muistin apuvälineet ovat käytössä/mahdollisuudet selvitetty
- 3-5 kotihoidon käyntiä/vrk kotihoidon palveluja.
- Omaiset ja läheiset voivat täydentää omilla käynneillään tai ostopalveluilla ja vapaaehtoistyön käynneillä. Jos asiakas asuu etäällä palveluista, häntä ohjataan hakeutumaan lähelle palveluita.
- omaisten, yritysten ja vapaaehtoistyön palvelumahdollisuudet on kartoitettu ja käytössä
- kuntoutumismahdollisuudet ovat kokeiltu

Asiakasmaksut:

- Maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetty vähennykset
- Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen nettokuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 % puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetty vähennykset
- Jos molemmat puoliset ovat samassa palvelussa, maksu on 85 % asiakkaan nettokuukausituloista
- Asiakkaalle jäätävä käyttövara on tehostetussa palveluasumisessa vähintään 180 €/kk
- Kuukausimaksu sisältää tukipalvelut ja muut tehostettuun palveluasumiseen liittyvät palvelut (ateria- vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalvelut, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut sekä muut vastaavat asumista tukevat palvelut)

Tuloina huomioidaan:

- Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulon hankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
 - Tulonhankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen: esim. sijoitusasunnon osalta huomioitaisiin asunnosta saatu vuokra tulonhankkimismenoilla (hoitovastike, sijoituslainan korko) vähennettynä. Sijoituslainan tai mahdollisen yhtiölainan lyhennyksiä ei huomioida vähennyksenä
- Laskennallinen metsätulo
- Vammaistuki ja eläkettä saavan hoitotuki

Tuloista tehtävät vähennykset:

- Tuloista tehtävien vähennysten huomioiminen edellyttää tositteiden esittämistä.
- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu
 - Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen tehostetun palveluasumisen alkamista
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu sekä valtuutetun palkkio (enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)
- Asiakkaan todelliset asumiskulut ennen tehostettuun palveluasumiseen siirtymistä
 - Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (vastike, sähkö,

kotivakuutus, lämmityskustannukset, kiinteistövero, tontin vuokra) viimeisten kuuden kuukauden ajalta tai siihen asti, kunnes asiakas myy omistusasuntonsa (maksimi kuitenkin 6 kk). Asuntolainasta kuluina huomioidaan vain korkomenot.

- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) asuinhuoneiston irtisanomisajalta
- Asumisoikeusasunnon käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (kotivakuutus, sähkö) kolmelta kuukaudelta
- Mikäli asiakkaan puoliso jää asumaan asuntoon, huomioidaan vähennyksinä vain puolet todellisista asumiskuluista
- Kohtuulliset asumismenot: kohtuullinen vuokra ja muut pakolliset asumismenot (mm. kotivakuutus) vähennettynä asumistuella
- Terveystuon ammattihenkilön määräyksellä hankitut lääkkeet, kliiniset ravintovalmisteet ja perusvoiteet, joihin asiakas on oikeutettu saamaan SVL:n nojalla korvausta. Nämä lääkekustannukset enintään SVL:n vuosiomavastuun mukaisena.
- Myös muut kuin em. lääkkeet, kliiniset ravintovalmisteet ja perusvoiteet, jos terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne henkilön terveydelle tarpeellisiksi (edellyttää lausuntoa tai muuta selvitystä)

Muut asiakkaalta perittävät kustannukset:

- Kohtuulliset asumismenot: Asiakkaalta peritään huoneistosta vuokra kunkin yksikön mukaisen vahvistetun taksan mukaan € / m². Vuokra sisältää vesimaksun.

Vuokrasopimuksen mukaisen vuokran perii vuokranantaja.

Kaikkia palvelumuotoja koskevat maksuperusteet

Jos kuukausitulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo. Mikäli viimeksi kuluneen vuoden keskimääräisiä tuloja ei pystytä selvittämään otetaan veronalaisena tulona huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna, sillä prosenttimäärällä, jonka verohallitus vuosittain antamassaan päätöksessä määrää ennakkoperinnän laskentaperusteeksi.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon. Tulona ei oteta huomioon myöskään lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua. Poikkeuksena pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena huomioidaan kuitenkin vammaistuki, opintoraha ja aikuiskoulutustuki sekä lasten kotihoidon tuki. Opintojen johdosta suoritettavat apurahat tai muut vastaavat avustukset huomioidaan siltä osin, kun ne ovat veronalaista tuloa.

Muuta huomioitavaa

Poissaolot

Asiakkaalta peritään palveluasumisen maksu läsnäolopäiviltä. Mahdolliselta sairaalassaoloajalta ei maksua peritä (mukaan lukien palvelukodista lähtö- ja tulopäivä). Etukäteen sovitusta lomista ei maksua peritä 5 vrk ylittävältä ajalta (omavastuu-aika on lähtöpäivä + 4 seuraavaa päivää).

Sotainvalidit

Sotainvalideilta ja veteraani tunnuksen omaavilta ei peritä palveluasumisen maksua.

Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen

Asiakkaan maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut (pitkäaikainen laitoshoido, kotona annettavan palvelun kuukausimaksu, asumispalvelut) määrätään toistaiseksi.

Maksu tarkistetaan kuitenkin silloin, kun

- palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut
- kun on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi tai
- palvelu- ja hoitosuunnitelmaa muutetaan.

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkistukset tehdään, joka toinen vuosi. Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut tarkistetaan vähintään, joka toinen vuosi samanaikaisesti indeksitarkistusten kanssa.

Omaishoito

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 6 b §: n mukaan hoidettavan maksettavaksi voi tulla vapaa- vuorokautta kohti korkeintaan **11,60 euroa** niistä palveluista, jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa riippumatta siitä, mitä palveluja käytetään. Mikäli omaishoitaja käyttää jakson aikana lyhytaikaishoitoa enemmän kuin omaishoidon vapaat edellyttävät, peritään hoidosta lyhytaikaishoidon asiakasmaksu **49,60 euroa/vrk**.

Vapaan ajaksi järjestetyn hoidon asiakasmaksu on sama kuin sopimuksen tehneiden omaishoitajien vapaan aikaisessa hoidossa. Sijaishoitona järjestetystä vapaasta kuntayhtymä ei peri asiakasmaksua. Muiden vapaa- päivien ajaksi järjestämästä hoidosta kunta voi periä maksuja asiakaslain muiden säännösten mukaan.

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana annettavien palvelujen maksu määrätään vuorokaudelta. Palvelusetelillä annettavasta palvelusta palveluseteliyrittäjä voi periä asiakkaalta omavastuuosuuden **11,60 €/vrk** (sis. asuminen, hoiva, hoito ja ateriat). Omaishoidonvapaan järjestäminen oman toiminnan yksiköissä ja perhehoidossa asiakasmaksua peritään **11,60 €/vrk**.

Maksut eivät kerrytä maksukattoa.

Omaishoidon tuen palkkiot:

Luokka 1 **423,61€**

Luokka 2 **561,90€**

Luokka 3 **847,22€**

Luokka 4 **1 084,38€**

Tukihenkilökorvaus **214,87€**

Sijaisomaishoito **60,63€**

Kotihoito

Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja terveydenhuoltolain 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta. Kotihoidon toiminta perustuu lakiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) ja -asetukseen, kansanterveyslakiin (66/1972), terveydenhuoltolakiin (1326/2010), lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulakiin 980/2012) sekä STM:n laatusuositukseen hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi (STM julkaisuja 2013:11).

Kotihoidon palvelut toteutetaan tukemalla asiakkaan hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta. Kuntouttavan kotihoidon avulla ehkäistään erityisesti pitkäaikaishoidon tarvetta. Tavoitteena on, että asiakas voi elää turvallisesti omassa kodissaan. Kotihoito auttaa asiakasta selviytymään päivittäisistä toimistaan mahdollisimman itsenäisesti ja omatoimisesti asiakkaan läheisten ja muun tukiverkoston voimavarat hyödyntäen.

Kotihoidon palvelukokonaisuuteen voidaan sisällyttää myös esim. ikääntyneiden neuvontapalveluja ja ennaltaehkäisevää työtä (hyvinvointia tukevat kotikäynnit ja terveystarkastustoiminta).

Kotihoidon palvelujen myöntämisessä voidaan käyttää harkintaa. Palveluja myönnettäessä pyritään yksilölliseen, asiakkaalle sopivaan ja taloudelliseen ratkaisuun huomioiden asiakkaan taloudellinen tilanne ja mahdollisuudet käyttää yksityisiä palveluja.

Palvelutarpeen arviointi

Kotihoidon palvelut myönnetään palvelutarpeen arviointiin perustuen.

Asiakkaan tai hänen läheisensä yhteydenoton jälkeen sovitaan kotikäynti, jollei asia selviä jo puhelinkeskustelussa. Jokaisella 75 vuotta täyttäneellä tai Kelan erityishoitotukea vammaisuuutena saavalla on oikeus

palvelutarpeen arviointiin seitsemän (7) arkipäivän kuluessa. Kiireellisissä tapauksissa tarve on arvioitava viipymättä (Sosiaalihuoltolaki 1.4.2015, 36 §).

Vanhuspalvelulain mukaan iäkkään henkilön sosiaali- ja terveystalouden sekä muiden hänen hyvinvointiaan, terveyttään, toimintakykyään ja itsenäistä suoriutumistaan tukevien palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa (asiakkaan antaessa luvan) hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa. Palvelutarpeen arviointi tapahtuu asiakkaan kotona (kotiympäristön ja sen turvallisuuden arviointi samalla).

Palvelutarpeen arvioinnista vastaa Puolangan kunnan viranhaltija, joka hyödyntää arvioinnissa Terveystalon sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten (kotihoitoon palveluvastaava tai sairaanhoitaja) osaamista yhdessä omatyöntekijänä toimivien lähi- tai kodinhoitajien kanssa. Tarvittaessa palvelutarpeen arvioinnissa hyödynnetään fysioterapeutin, sosiaalityöntekijän/sosionomin ja moniammatillisen tiimin osaamista. Palvelutarpeen arvioinnissa huomioidaan asiakkaan läheisverkoston antama apu sekä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin palvelut.

Asiakkaan toimintakyky arvioidaan monipuolisesti haastattelemalla asiakasta (tarvittaessa omaista/läheistä) ja havainnoimalla kotiympäristöä. Arvioinnin tukena käytetään luotettavia toimintakykymittareita, kuten RAI:ta, RaVa- toimintakykyarviointia, MMSE -muistitestiä, GDS – 15 – testi (myöhäisiin masennusseula) tai ADL - mittaukset (päivittäisten toimintojen arviointi). Toimintakyvyn arvioinnissa huomioidaan asiakkaan voimavarat ja kuinka itsenäisesti hän selviytyy päivittäisistä toiminnoista ja missä/ millaisissa asioissa hän tarvitsee ulkopuolista tukea, ohjausta tai apua. Palvelutarpeen arviointi on laaja-alainen ja voimavaralähtöinen. Arvioinnissa otetaan huomioon asiakkaan fyysinen, kognitiivinen, sosiaalinen ja psyykinen toimintakyky. Asiakas on aktiivinen osallistuja arvioinnissa. Asiakkaan omat näkemykset, mielipiteet ja toiveet kirjataan arviointiin.

Kuntouttava arviointijakso

Kotihoitoon kuntouttava arviointijakso toteutetaan asiakkaan kotona, kun halutaan selvittää tarkemmin asiakkaan toimintakykyä, arjessa selviytymistä sekä toimintakyvyn parantamisen ja kuntoutumisen mahdollisuutta. Kuntouttavan arviointijakson pituus on 2-3 viikkoa. Arviointijakson aikana tuetaan asiakkaan kokonaisvaltaista kuntoutumista ja hän saa tarvitsemansa hoidon ja hoivan palvelut. Arviointijakso on asiakkaan toimintakykyä arvioiva ja asiakkaan omatoimisuutta tukeva. Arviointijakson aikana asiakkaan toimintakyvyn arvioinnissa hyödynnetään luotettavia mittaristoja.

Kotisairaanhoidon kuntoutusjakso

Kotisairaanhoidon kuntoutusjaksoa tarvitsevien asiakkaiden palvelun tarve voi liittyä vuodeosastojakson jälkeiseen jatkokuntoutukseen tai muuhun intensiivistä päiväaikaista kuntoutusta edellyttävään tilanteeseen. Moniammatillisessa kuntoutuksessa pyritään edistämään asiakkaan kotona selviytymistä. Kuntoutusjakso on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen ja sisältää myös toimintakyvyn arviointia.

Hoito- ja palvelusuunnitelma sekä omatyöntekijä

Kun asiakkaalla todetaan palvelutarpeen arvioinnissa tai kuntouttavan arviointijakson päättyessä säännöllisen kotihoitoon tarve, omatyöntekijä laatii yhdessä kunnan viranhaltijan, asiakkaan, omaisten ja mahdollisten muiden asiakkaan hoitoon osallistuvien kanssa asiakkaalle hoito- ja palvelusuunnitelman (kotihoitoon suunnitelma). Hoito- ja palvelusuunnitelmaan kirjataan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen

kokonaisuus, joka tarvitaan asiakkaan hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä asiakkaan hyvän hoidon turvaamiseksi. Suunnitelmaan tulee kirjata asiakkaan toimintakyky, auttamismenetelmät, liikuntasuunnitelma (kuntoutumissuunnitelma), hoidon tavoitteet ja hoidon arviointi sekä asiakkaan omat näkemykset.

Mikäli kotihoito kestää vähintään neljä viikkoa, määritellään asiakkaalle säännöllisen kotihoidon kuukausimaksu. Kotihoidon alkaessa kesken kuukauden maksu peritään ensimmäisestä toteutumispäivästä lähtien. Jos asiakkaan luona käydään säännöllisesti ja toistuvasti, mutta harvemmin kuin kerran viikossa (esim. joka 2. viikko, joka 3. viikko, kerran kuukaudessa), hänelle ei määritellä kuukausimaksua, vaan käynnistä peritään tilapäisen kotihoidon tai tilapäisen kotisairaanhoidon maksu.

Asiakkaalle tehdään kirjallinen päätös säännöllisen kotihoidon palvelujen myöntämisestä. Palvelutarpeen arvioinnin tuloksena syntyvä kielteinen palvelupäätös tehdään myös kirjallisena. Kun asiakkaan palvelutarve lakkaa, palvelujen päättäminen kirjataan asiakastietojärjestelmään. Asiakkaan kanssa sovitaan selkeästi palvelujen lakkaaminen ja asiakas ohjataan muiden palveluiden piiriin tarvittaessa.

Omatyöntekijä arvioi yhdessä asiakkaan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelman toteutumista ja päivittää suunnitelmat aina asiakkaan palvelutarpeen muuttuessa ja vähintään 6 kk välein. Asiakas osallistuu aktiivisesti oman hoito- ja palvelusuunnitelmansa toteuttamiseen ja sitoutuu omalta osaltaan siihen. Asiakkaan näkemysten kirjaaminen on tärkeää suunnitelmaa laadittaessa, arvioitaessa ja toteutettaessa.

Kotipalvelu

Kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista (Sosiaalihuoltolaki 1.4.2015, § 19).

Sosiaalihuoltolain mukaan kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen edellä mainituista tehtävistä ja toiminnoista. Kotipalvelua voidaan myöntää esimerkiksi ikääntyneille, kehitysvammaisille, vammaisille, päihdekuntoutujille, mielenterveyskuntoutujille sekä lapsiperheille. Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista edellä esitetyistä syistä johtuen.

Kotisairaanhoito

Kotisairaanhoito on hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä potilaan asuinpaikassa, kotona tai siihen verrattavassa paikassa moniammatillisesti toteutettua terveyden- ja sairaanhoidon palvelua. Kotisairaanhoidossa käytettävät hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon. (Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326, 25§)

Sairaanhoidolliset toimenpiteet sisältyvät säännölliseen kotihoitoon ja ne toteutetaan lääkärin ohjeiden mukaisesti. Näitä tehtäviä ovat esimerkiksi lääkehoito, haavahoito, avannehoito, katetrointi ja terveydentilan seuranta. Hoitotoimenpiteissä pyritään lääkärin kanssa neuvotellen hoitomuotoihin, jotka asiakas pystyy itse tekemään tai jotka voidaan tehdä käyntikertoja vähentäen.

Ainoastaan sairaanhoidollista apua tarvitsevat asiakkaat ohjataan ensisijaisesti käymään itse tai lähipiiriin saattamana laboratorioissa, ompeleiden poistossa, haavahoidossa yms. mikä tukee asiakkaan

kuntoutumista. Mikäli asiakas ei kykene terveydellisistä syistä liikkumaan taksilla tai vastaavalla terveystasemalle, otetaan verikokeet ja tehdään yksittäiset tarvittavat toimenpiteet kotona.

Säännöllisen kotihoidon asiakkaat ovat apteekin annosjakelun piirissä, mikäli asiakkaalla on pääsääntöisesti 3 tai enemmän säännöllistä lääkettä käytössään ja hän soveltuu annosjakelun piiriin. Annosjakelupalvelun asiakas maksaa osana säännöllisen kotihoidon maksua.

Asiakkaiden lääkkeiden annosjakelupalvelu sisältyy kuukausittain perittyyn kotihoidon asiakasmaksuun siten, että asiakkaan palvelumäärään lisätään kaksi tuntia. Säännöllisen kotihoidon asiakkailla on mahdollisuus saada automaattinen lääkeannostelupalvelu, joka käyttää hyväkseen lääkkeiden koneellista annosjakelua. Lääkeautomaattipalvelu on maksuton kaikille säännöllisen kotihoidon asiakkaille.

Tilapäinen kotihoito

Tilapäistä kotihoitoa tarvitsevien asiakkaiden palvelun tarve on harvemmin kuin kerran viikossa ja/tai pääsääntöisesti jatkuu alle kuukauden. Asiakkaan toimintakyky on alentunut siten, että hän ei selviydy tilapäisesti ilman apua jokapäiväisistä toiminnoista tai tarvittava apu on vähäistä. Palvelun tarkoitus on auttaa asiakasta kuntoutumaan tilapäisestä toimintakyvyn alenemisesta ja tukea asiakkaan omatoimista selviytymistä kotona. Annetut palvelut voivat vaihdella merkittävästi toimintakyvyn muuttuessa.

Kotihoito tekee tilapäiskäynnin tapauksissa, joissa asiakkaan tarvitsemaan hoitoon (esim. ompeleiden poisto leikkaushaavasta tai laboratoriotutkimukset) pääsy edellyttää sairaankuljetuksen käyttöä tai asiakkaan on vaikea päästä asunnosta saattajan auttamanakin.

Säännöllinen kotihoito

Säännöllinen kotihoito tarkoittaa vähintään kerran viikossa tapahtuvaa kotihoitoa (kotipalvelu ja kotisairaanhoido), joka on määräaikaista tai toistaiseksi jatkuvaa ja jota voidaan toteuttaa asiakkaan kotona tai osin myös sähköisten palvelujen avulla. Säännöllisen kotihoidon asiakas on pitkäaikaista hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa tarvitseva henkilö. Asiakkaan toimintakyky on alentunut siten, että hän ei selviydy itsenäisesti päivittäisistä toiminnoista. Palvelun tavoitteena on ylläpitää ja edistää asiakkaan päivittäistä toimintakykyä, selviytymistä sekä tukea kotona asumista. Annetut palvelut voivat vaihdella merkittävästi toimintakyvyn muuttuessa (palvelua voidaan vähentää, lisätä tai lopettaa).

Asiakkaan toimintakykyä mitataan toimintakykymittareilla (esim. RAI, RaVa).

Kotihoitoon ei voida ottaa asiakasta, joka ei itse halua palvelua, jonka aggressiivista käyttäytymistä ei saada hallintaan tai joka ei sitoudu yhteistyöhön, vaikka ymmärtäisi sen merkityksen hoitonsa kannalta.

Jos kotihoidon toteuttamisen arvioidaan olevan hoitavalle henkilökunnalle hallitsematon työturvallisuusuhka ja asiakas ei suostu, tai kykene muuttamaan hoito-olosuhteita, kotihoito voidaan lopettaa ja / tai asiakas ohjata hänen tarpeitaan vastaaviin muihin palveluihin. Tai järjestetään hoito kodin ulkopuolella. Työntekijän koskemattomuuden ja turvallisuuden tulee toteutua kotikäynnin aikana. Asiakas ei voi ilman perusteltua syytä valikoida henkilökuntaa sukupuolen, uskonnon, etnisen taustan tai muun vastaavan perusteella.

Mikäli asiakas ei ole hoitomyönteinen (esim. ei ole toistuvasti kotona sovittuna aikana), asiakkaan kanssa pidetään hoitoneuvottelu. Jos hoitoneuvottelu ei tuota tulosta, jatkohoidosta päätetään yhdessä kotihoidosta vastaavan lääkärin kanssa. Hoitokäynnillä voimakkaasti päihteiden vaikutuksen alaisena olevalta

asiakkaalta tarkistetaan yleistila ja käynti tehdään myöhemmin. Tilanteen toistuessa neuvotellaan lääkärin kanssa jatkohoidosta.

Työsuojelullisista syistä asiakkaan ei tule tupakoida hoitajan läsnä ollessa.

Säännölliseen kotihoitoon voi kuulua tehostettu suunnitelmallinen kotikuntoutus.

Ilta- ja viikonloppuhoito

Asiakkaan kuntouttava hoito painottuu arkipäiviin. Ilta- ja viikonlopputyössä turvataan asiakkaan tarpeellinen huolenpito ja hoito. Iltahoidon järjestämisen edellytyksenä on, että iltahoidon työntekijöillä on käytävissä avain asiakkaan luokse tai sisäänpääsy on esteetöntä.

Läheisten toivotaan ilmoittavan etukäteen kotihoidon henkilöstölle, jos he vierailevat asiakkaan luona hoitaen hänet iltaisin, viikonloppuisin tai juhlapyhinä. Näin vältetään päällekkäisiä käyntejä.

Pääasiallisia kotihoidon tehtäviä asiakkaan luona:

- Henkilökohtaisen hygienian ylläpitämiseen kuuluu asiakkaan avustaminen suihkussa asiakkaan omia voimavaroja hyödyntäen kerran viikossa. Lisäksi huolehditaan päivittäiset pikkupesut asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Ihon perusrasvauksesta, parranajosta sekä kynsien leikkauksesta huolehditaan pesujen yhteydessä.

Asiakasta opastetaan vaippojen hankinnassa ja käytössä sekä avustetaan vaippojen vaihdossa. Suihkupäivät ajoitetaan arki-iltapäiviksi. Saunotukset omassa saunassa tehdään vain erikseen harkiten, turvallisuustekijät ja kotihoidon resurssit huomioiden. Jos asiakkaalla ei ole omaa peseytymismahdollisuutta kotona, järjestetään peseytyminen asiakaskohtaisesti kylvetyspalveluna, josta peritään erillinen maksu.

- Asiakasta ohjataan ja neuvotaan syömään terveellistä ja monipuolista ruokaa. Mikäli hän ei pysty itse valmistamaan aterioitaan, tilataan ne hänelle ateriapalvelusta ja/tai hankitaan valmiita eineksiä. Käyntien yhteydessä huolehditaan aamu-, väli- ja iltapalan laitosta, riittävän nesteen saannista sekä valmiin ruuan lämmityksestä. Ravitsemustilan arviointi MNA -ravitsemustilan arviointitestillä tehdään kerran vuodessa. Painoa seurataan säännöllisesti yksilöllisen tarpeen mukaan.
- Asiakkaan pyykkiä pestään asiakkaan omalla koneella tai taloyhtiön koneella. Silitys, mankelointi, vaatteiden käsin pesu sekä mattojen, verhojen ja erikoistekstiilien pesut ohjataan lähipiirille tai yksityisille palveluntuottajille. Lakanat ja tyynyliinat vaihdetaan tarpeen mukaan.
- Kotihoito huolehtii, että riittävä hygieniataso säilyy. Perussiivouksessa ohjataan käyttämään yksityisiä palveluntuottajia. Omaisen asuessa samassa taloudessa, pyritään siihen, että omainen huolehtii siivoamisesta. WC:n pesu suoritetaan kerran viikossa suihkukuksen yhteydessä tai tarpeen mukaan. Asiakkaan voinnin vaatiessa tiskit tiskataan, ruokailu- ja keittiön työtasot puhdistetaan ja roskat vietään ulos tarvittaessa. Jääkaappi pyyhitätään säännöllisesti. Pakastimen sulatus ohjataan lähipiirille tai yksityisille palveluntuottajille.
- Asiakkaan kanssa keskustellaan liikkumisen merkityksestä osana oman sairauden hoitoa ja kotona asumisen mahdollistajana. Asiakkaan kanssa ulkoillaan kotihoidon työtilanteen mukaan, tasapuolisuus huomioon ottaen. Saattoapu järjestetään ensisijaisesti omaisten, lähipiirin tai vapaaehtoistyön

turvin. Mikäli asiakkaan jatkohoidon kannalta on välttämätöntä, kotihoito hoitaa asiakkaan saattamisen lääkäriin.

- Kauppa-asioinnit hoitavat asiakas, omaiset ja lähipiiri. Kotihoito auttaa tarvittaessa ruokien tilaamisessa kaupasta. Pankki- ym. asioinnit hoitaa ensisijaisesti asiakas itse tai hänen uskottu henkilönsä. Kotihoito hoitaa asioinnin poikkeustapauksissa, jolloin laskut ohjataan suoraveloitukseen tai käytetään maksupalvelua. Tällöin hoitohenkilöstöllä on käytössä asiakkaan tai omaisen antama valtakirja.
- Lumet luodaan siltä osin kuin välttämättömän liikkumisen turvaaminen edellyttää. Puiden kannosta huolehditaan, jos se on ainoa talon ja ruuan lämmityskeino. Asiakkaiden lemmikkieläinten hoito ja ulkoiluttaminen eivät sisälly kotihoidon tehtäviin. Asiakkaan posti voidaan tuoda postilaatikosta sovitun kotikäynnin yhteydessä.
- Kotihoidon henkilöstö ei kuljeta asiakasta työntekijän käytössä olevalla autolla.

Rajaukset kotihoidossa

Mikäli asiakkaalla ilmenee tarvetta esim. siivoukseen tai suursiivoukseen, ikkunoiden pesuun, verhojen vaihtamiseen, kukkamultien vaihtamiseen, lemmikkieläinten hoitoon ja ulkoiluttamiseen, pakastimen sulatukseen, juhlien järjestämiseen tai pihan ja puutarhan töihin, asiakkaalle etsitään yhdessä hänen kanssaan yksityinen palveluntuottaja, jollei omainen pysty huolehtimaan näistä tehtävistä.

Kotihoitoa ei voida myöntää asiakkaalle, jonka palvelu rajoittuu näytteiden ottoon, jos asiakas pääsee itsenäisesti (esim. taksilla) tai saattajan avustamana laboratorioon ja pystyy asioimaan muutenkin terveysaseman hoitajan tai lääkärin luona.

Kotihoitoon ei oikeuta pelkkä lääkkeenjaon tarve eikä verenpaine- ja verensokeriseuranta, jos asiakas pystyy suorittamaan ne itse ja hoitovastuu ei ole kotihoidolla, vaan terveysasemalla, diabeteshoitajalla tms.

Kotihoito ei käy kotona suorittamassa sairaanhoidollisia toimenpiteitä (esim. ompeleiden poisto), jos asiakas pääsee itsenäisesti tai saattajan avustamana terveysasemalle.

Päivätoiminta

Kotihoidon päivätoiminta on kokonaisvaltaista, määräaikaista ryhmämuotoista kuntouttavaa toimintaa kotona asuville kuntalaisille. Päivätoiminta on ennaltaehkäisevää toimintaa kotona selviytymisen edistämiseksi. Sen tavoitteena on fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja elämänlaadun ylläpysyminen tai kohentuminen. Lisäksi tavoitteena on kannustaa asia-kasta omatoimisuuteen. Päivätoiminnan tarkoituksena on myös tukea omaishoitajien jaksamista.

Päivätoimintaan voi sisältyä mm. liikuntaa, pelejä, tehtäviä, musiikkia, laulua, keskustelua, asian-tuntijaluentoja ja vierailuja. Toiminta on maksullista sisältäen päivätoiminnan, lounaan, kahvin ja kuljetuksen.

Ryhmien kokoonpano päätetään tarveharkinnan ja käytössä olevien resurssien mukaan.

Päivätoiminta myönnetään asiakkaille kun

- asiakkaan kotona selviytymistä voidaan tukea päivätoiminnan sosiaalisella toiminnalla ja yhdessäololla,
- asiakkaan fyysinen toimintakyky on varassa alentua tai alentunut niin että hän tarvitsee ohjattua fyysisen kunnon harjoittelua ja pystyy ryhmätoimintaan, tai
- asiakkaan toimintakykyä alentaa eristäytyneisyys ja yksinäisyys, johon voidaan vaikuttaa päivätoiminnalla, tai
- päivätoiminta edistää omaishoidon tavoitteita.

Päivätoiminta edellyttää kykyä osallistua tuetusti ryhmätoimintaan. Päivätoimintajakson aikana kartoitetaan asiakkaan mahdollisuudet osallistua muuhun aktivoivaan toimintaan. Asiakas ohjataan päivätoimintajakson jälkeen hänelle sopivan harrastus- ja kulttuuritoiminnan piiriin.

Tukipalvelut

Kotipalvelun tukipalveluina voidaan myöntää ateria-, turva-, lääkeautomaatti-, peseytymis-, kauppa-, asiointi- ja saattajapalvelua sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja. Kotihoidon tukipalveluja on erityistilanteissa mahdollisuus saada myös ilman säännöllisen kotihoidon palvelujen tarvetta silloin kun niiden avulla turvataan asiakkaan itsenäistä kotona selviytymistä.

Tukipalvelutarve arvioidaan kunkin tukipalvelun osalta erikseen. Tukipalvelujen myöntäminen perustuu asiakkaan palvelutarpeen ja toimintakyvyn kokonaisvaltaiseen arviointiin.

Ateriapalvelu

Asiakkaalle myönnetään ateriapalvelu, kun asiakas ei pysty itse tai läheistensä avulla valmistamaan tai lämmittämään riittävän monipuolista ruokaa (aterian valmistamiseen liittyvät ongelmat), ei pysty huolehtimaan riittävän monipuolisesta ravitsemuksesta (heikentynyt ravitsemustila tai sen uhka), tai muut aterian hankkimismahdollisuudet on selvitetty eivätkä ne tule asiakkaalle kyseeseen hyvän ravitsemuksen toteutumiseksi.

Ateriapalvelu voidaan myöntää joko kotiin kuljetettuina aterioina tai ruokailuna joukkoruokailupaikassa. Ateriapalvelu myönnetään joko toistaiseksi tai tilapäisesti (esim. toipilasajaksi sairaalasta kotiutumisen yhteydessä). Ateriapalvelu voidaan myöntää joko yksittäisinä aterioina tai koko ateriapäivän aterioina silloin kun asiakas käy ruokailemassa ne joukkoruokailupaikassa.

Turvapalvelu

Asiakkaalle myönnetään turvapuhelin, kun

- sairaalasta kotiutuminen ja toipuminen/kuntoutuminen on kesken,
- terveydelliset syyt vaikeuttavat asiakkaan päivittäistä elämää ja asiakkaalle aiheutuu toistuvasti vaaratilanteita,
- terveydelliset syyt edellyttävät nopeaa avuntarvetta,
- asiakkaalla on toistuvaa kaatuilua (kodin turvallisuus tarkistettu, muutostyöt tehty ja apuvälineiden tarve kartoitettu ja niitä on tarpeen mukaisesti käytössä),
- asiakkaalla on täydentävän palvelun tarve omaisen antaman hoidon lisäksi (esim. omaisen työelämässä).

Turvapalveluna voidaan myöntää myös turvapuhelimen lisälaitteita tarpeen perusteella, kuten ovihälytín, sekä muina turvapalveluina lääkeautomaatti tms. tekninen apuväline.

Kotihoidon henkilöstö arvioi asiakkaan kanssa turvapalvelun tarpeen sekä mahdollisesti tarvittavan koeajan (2 – 4 kk) pituuden. Kotihoito voi pyytää palauttamaan turvapuhelimen turvapalveluun, jos asiakas ei osaa käyttää turvapuhelinlaitetta, ei ymmärrä sen käyttötarkoitusta tai palvelu todetaan tarpeettomaksi.

Peseytymispalvelu

Asiakkaalle myönnetään peseytymispalvelu, kun

- asiakkaalla ei ole asiallisia peseytymismahdollisuuksia asunnossaan,
- asunnoissa peseytyminen on olennaisen vaikeaa (esim. ahtaat tilat, joissa ei mahdollista toimia apuvälineiden kanssa), tai
- peseytyminen kotona vie kohtuuttomasti aikaa.

Peseytymispalvelua harkittaessa kartoitetaan asiakkaan läheisten ja muiden palveluntuottajien mahdollisuus huolehtia asiakkaan peseytymisen avusta.

Kauppapalvelu

Ensisijaisesti kauppaa-asioiden hoitaminen pyritään järjestämään asiakkaan läheisten tai muiden toimijoiden avulla. Kauppapalvelu voidaan myöntää kotihoidon asiakkaille silloin kun asiakkaan kauppa-asiointi ei järjesty itsenäisesti eikä läheisten avulla. Kauppapalvelu voi sisältää päivittäistavaroiden kaupasta tilaamisen ja/tai tilaamisessa avustamisen ja kauppatavaroiden toimittamisen kotiin. Kauppapalvelu toteutetaan kotihoidon tukipalveluna korkeintaan kerran viikossa. Kotihoito voi toteuttaa kauppapalvelun yhteistyössä jonkun muun toimijan kanssa.

Asiointipalvelu

Asiointipalvelua voidaan myöntää kotihoidon asiakkaille silloin kun asiakas ei pääse itsenäisesti asioimaan eikä hänellä ole läheisiä tai edunvalvojaa asioiden hoitoa varten.

Asiakkaiden saattaminen terveyspalveluihin tai harrastus/kulttuuritapahtumiin ei pääsääntöisesti ole asiointipalvelua. Saattaminen on ensisijaisesti asiakkaan läheisten vastuulla. Kotihoito voi tarvittaessa auttaa asiakasta saattoavun löytämisessä.

Sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut

Sosiaalista kanssakäymistä edistävistä palveluista päivätoimintaa lukuun ottamatta vastaavat kunnalliset toimijat (vapaa-aika- ja kulttuuritoimi, kirjasto, kansalaisopisto), yksityiset palveluntuottajat ja järjestöt. Kotihoito auttaa asiakasta löytämään hänelle sopivia ja mahdollisia harrastus- ja virkistystoimintoja ja muuta sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Yhteisöllisyyttä, yhteydenpitoa läheisiin ja vertaisiin sekä asiakkaan vaikuttamismahdollisuuksia voidaan tukea mobiiliteknologian keinoin, esim. kuvapuhelimen avulla. Kotihoito opastaa asiakasta laitteiden käyttöönotossa ja käytössä. Mobiiliteknologian avulla voidaan pitää yhteyttä asiakkaaseen myös hoidollisissa tarpeissa ja osana asiakkaan kotihoitopalvelua.

Kotihoidon maksujen määräytyminen

Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksut määräytyvät perheen yhteenlaskettujen bruttotulojen, perheeseen ja myönnettyjen palvelutuntien mukaisesti. Asiaksmaksu on maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista

Asiakkaan toimintakyvyn muuttuessa tilapäisesti, voi kotihoito lisätä tai vähentää kotihoidon käyntejä kahden viikon ajan ilman, että se vaikuttaa asiakasmaksuun

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598	1 103	1731	2140	2591	2976

Palvelutunnit kuukaudessa	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 tai enemmän	35	24	19	16	14	12

*Mikäli taloudessa on yli 6 henkilöä, peritään 356 euroa /lisähenkilö

Tuloina huomioidaan:

- Asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot (bruttotulot) ja verosta vapaat tulot tulon hankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä. Tulonhankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen: esim. sijoitusasunnon osalta huomioitaisiin asunnosta saatu vuokra tulonhankkimismenoilla (hoitovastike, sijoituslainan

korko) vähennettynä. Sijoituslainan tai mahdollisen yhtiölainan lyhennyksiä ei huomioida vähennyksenä

- Laskennallinen metsätulo
- Vaihtoehtoisesti voidaan ottaa huomioon verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot Verohallinnon määrittämällä prosenttimäärillä korotettuna
- Elatusapu
- Eläkettä saavan hoitotuki.

Tuloista tehtävät vähennykset:

- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu sekä valtuutetun palkkio (enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena).

Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausituloina otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo.

Tulot, joita ei oteta huomioon: lapsilisä ja lapsen hoitotuki, kansaneläkelain mukainen lapsikorotus, asumistuki, vammaistuki, rintamalisä ja muut asiakasmaksuasetuksen 29 §:ssä mainitut tuet ja avustukset.

Maksua ei peritä niiltä päiviltä, jolloin asiakas on sairaalassa koko vuorokauden. Palvelun keskeytyksestä on ilmoitettava kotihoitoon. Mikäli palvelu keskeytyy palveluntuottajasta johtuvasta syystä tai palvelun saajan ollessa kunnallisessa laitoshoidossa, ei kuukausimaksua peritä. Jos palvelu keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Palvelun keskeytyksen jatkuessa kalenterikuukauden ajan, maksua ei peritä lainkaan. Sosiaalipalveluista voidaan periä maksu, joka voi olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Jos asiakkaalta tai hänen lailliselta edustajaltaan ei saada riittäviä tai luotettavia tietoja maksun määrittämistä varten, on valtion tai kunnan viranomainen sekä muu julkioikeudellinen yhteisö, kansaneläkelaitos, eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, rahalaitos, työnantaja, työttömyyskassa sekä huoltotoimintaa tai terveyden- ja sairaudenhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai toimintayksikkö velvollinen sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisen pyynnöstä antamaan maksutta ja salassapitosäännösten estämättä kaikki hallussaan olevat asiakkaan taloudellista asemaa koskevat asiakasmaksun suuruuden määrittämistä varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Maksua määriteltäessä käytetään tarvittaessa tulorekisteritietoja.

Asiakkaan ei tarvitse ilmoittaa tulotietojaan, mutta siinä tapauksessa hänelle määrätään käytettävästä palvelusta todellisten kustannusten mukainen maksu.

Asiakasmaksun periminen poissaolon ajalta

Säännöllisen kotihoidon keskeytyessä yli viideksi päiväksi kuukaudessa, ei kuukausimaksua peritä viidettä vuorokautta ylittävältä osalta. Jos säännöllinen kotihoito keskeytyy lyhyemmäksi ajaksi kunnasta johtuvasta syystä tai palvelun saajan ollessa kunnallisessa laitoshoidossa/lyhytaikaishoidossa, ei kuukausimaksua peritä myöskään viiden vuorokauden ajalta. Säännöllisen kotihoidon keskeytyksen jatkuessa koko kuukauden, maksua ei peritä.

Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu sekä terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Lisäksi maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syytä huollollisista näkökohdista.

Korkein perittävä maksu (Asiakasmaksuasetus 3 §)

Kotona annettavasta palvelusta perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Korkein perittävä asiakasmaksu saadaan kertomalla asiakkaan saman palvelun tuntimäärä kunnan kotihoidon tuntihinnalla, joka vahvistetaan vuosittain.

Kotihoidon maksut

Tilapäisen kotihoidon käynti

12,20 €/ käynti

Tilapäistä kotihoitoa tarvitsevien asiakkaiden palvelun tarve on harvemmin kuin kerran viikossa ja/tai pääsääntöisesti jatkuu alle kuukauden. Asiakkaan toimintakyky on alentunut siten, että hän ei selviydy tilapäisesti ilman apua jokapäiväisistä toiminnoista tai tarvitsee terveyden- tai sairaanhoidollista apua ja tarvittava apu on vähäistä. Palvelun tarkoitus on auttaa asiakasta kuntoutumaan tilapäisestä toimintakyvyn alenemisesta (esim. kotikuntoutus) ja tukea asiakkaan omatoimista selviytymistä kotona tai tarjota moniammatillista terveyden- ja sairaanhoitoa. Yksittäisestä tilapäisen kotihoidon käynnistä ei tehdä palvelupäätöstä, vaan maksu perustuu kunnanhallituksen päätökseen.

Kotihoidon kuntoutusjakso

27,50 €/ vrk

Kotihoidon kuntoutusjaksoa tarvitsevien asiakkaiden palvelun tarve voi liittyä vuodeosastojakson jälkeiseen jatkokuntoutukseen tai muuhun intensiivistä päivääikaista kuntoutusta edellyttävään tilanteeseen. Moniammatillisessa kuntoutuksessa pyritään edistämään asiakkaan kotona selviytymistä.

Lääkärin tilapäinen kotikäynti

19,20 €

Muun kotisairaanhoidohenkilön suorittama kotikäynti

12,20 €

Jos käyntejä on 3 tai enemmän vrk, maksu enintään

25 € / vrk

Ei kerrytä maksukattoa (asiakasmaksuasetus 3 §)

Kotihoidon määräaikainen arviointijakso

12 € / vrk

Tilapäinen kotipalvelu

20,00 €/ alkava tunti

Harvemmin kuin kerran viikossa tapahtuva kotipalvelutyö (muut kuin lapsiperheet), jonka tarkoituksena on asiakkaan tukeminen ja auttaminen päivittäisessä selviytymisessä ilman sairaanhoidollisia tehtäviä.

Palvelutarpeen arviointikäynti

maksuton

Hoitoneuvottelukäynti

maksuton

Hyvinvointia tukeva kotikäynti**maksuton****Kotihoidon tukipalvelut -ja maksut**

Kotihoidon tukipalvelut ovat tarkoitettu tukemaan ikääntyneiden kotona selviytymistä. Tukipalveluja on mahdollisuus saada myös ilman säännöllisen kotihoidon palvelujen tarvetta, mikäli niiden avulla turvataan asiakkaan itsenäistä kotona selviytymistä.

Lääkeannostelijapalvelu

Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden lääkehoidon toteuttamisessa hyödynnetään lääkeannostelijaa. Säännöllisen kotihoidon asiakkailla lääkkeiden annostelijan käyttökuntoon laittamiseen ja mahdollisiin palveluun liittyviin hälytyskäynteihin käytetty aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa.

Muilta kuin säännöllisen kotihoidon asiakkailta lääkeannostelijasta peritään 20 €/kk laitevuokraa. Lääkkeiden viemisestä ja automaatin käyttökuntoon laittamisesta peritään kotisairaanhoidon tilapäinen käyntimaksu eli 12,20 €/käynti. Lääkeannostelijan käyttöönotto-, opastus- ja asennusmaksu on 25 €/kerta muilta kuin säännöllisen kotihoidon asiakkailta.

Ateriapalvelu

Henkilö ei itse pysty laittamaan ateriala eikä kykene järjestämään ruokailuaan muuten.

- **lounasateria paikan päällä syötynä** **6,00 €/ateria**
- **lounasateria kotiin kuljetettuna** **8,20 €/ateria**
(ei sis. leipää eikä juomaa)

Asiointipalvelu

- **Kauppa ja asiointiapu kodin ulkopuolella** **10,00 €/kerta**
Asiointipalvelua voidaan myöntää vain säännöllisen kotihoidon asiakkaille silloin kun asiakas ei pääse itsenäisesti asioimaan eikä hänellä ole läheisiä tai edunvalvojaa asioiden hoitoa varten. Asiakkaiden saattaminen terveyspalveluihin tai harrastus/kulttuuritapahtumiin ei pääsääntöisesti ole asiointipalvelua.
- **Kylvetyspalvelu/ saunotuspalvelu** **10,00€ /kerta**
autettuna palveluna, ei sis. kuljetusta
- **Saattajapalvelu** **20,00 €/tunti**
- **Seurantasoitto palvelu** **2,00 €/soitto**
- **Kotihoidon kuvapuhelinpalvelu**
Säännöllisen kotihoidon asiakkailta ei peritä suunnitelmaan perustuvasta kuvapuhelusta ja laitteesta erillistä maksua. Asiakkaan ja Puolangan kotihoidon ammattilaisen väliseen yhteydenottoon kuluva aika huomioidaan säännöllisen kotihoidon palvelun määrässä ja kuukausimaksussa.

Turvapuhelinpalvelu

- asennusmaksu **50,00 € /kertamaksu**
- laitevuokra **37,40 € /kk**
- lisälaitteet:

ovihälytin	6,20 € /kk
ajastettava ovihälytin	12,30€ /kk
• turvapuhelin auttamiskäynti	12,00 € /käynti
• kk-vuokra toiselta samassa taloudessa asuvalta	6,20 € /kk

Sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut

Päivätoimintapäivä

15,00 €/ päivä

Hintaan sisältyy toiminta, valvonta ja ohjaus (5-8h) sekä aamupala, lounas ja päiväkahvi. Aterioiden osuus 10,50 €.

Osapäiväryhmä

10,00 €/ kerta

Hintaan sisältyy toiminta, ohjaus ja valvonta (3-5h) sekä lounas ja kahvi. Aterioiden osuus 8,00 €.

Kuljetuspalvelu

Sosiaalihuoltolain mukaisessa sekä päivätoimintaan liittyvässä kuljetuspalvelussa asiakkaan omavastuu määräytyy matkan pituuden mukaisen julkisen liikenteen alentamattoman linja-autotaksan mukaan. Omavastuu laskutetaan asiakkaalta jälkikäteislaskutuksena.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Sosiaalihuoltolain 19 § mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen ja totunnaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Sosiaalihuoltolain 19 § mukaan kotipalvelua annetaan alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella niille, jotka tarvitsevat apua suoriutuakseen 19 §:ssä tarkoitetuista tehtävistä.

Sosiaalihuoltolain mukaisen lapsiperheiden kotipalvelun tarkoituksena on tarjota perheen henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon perustuvaa kodin- ja lastenhoidollista apua. Työ on perheen arjessa tapahtuvaa tilapäistä ja ennaltaehkäisevää apua, joka ei vaadi lastensuojelun asiakkuutta. Päätöksen lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisestä tekee sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja. Palvelu on tilapäistä ja harkinnanvaraista.

Monikkolapsiperheissä lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella myönnettynä ennaltaehkäisevänä palveluna lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta. Lastensuojelun tukitoimenpiteenä annettava kotipalvelu on aina maksutonta.

Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksut

Tilapäinen lapsiperheiden kotipalvelu

Tilapäisestä lapsiperheiden kotipalvelusta peritään asiakkaalta 8 €/tunti kolmelta ensimmäiseltä tunnilta ja 4 €/tunti yli kolmen tunnin meneviltä tunneilta.

Palvelu on kestoltaan enintään kolme kuukautta. Palvelun määrä arvioidaan palvelutarpeen arvioinnissa. Kertaluontoinen palvelu voi olla 1-3 päivää ja enintään 8 tuntia kerrallaan. Kotipalvelua voidaan myöntää seuraavien seikkojen perusteella:

- vanhemman yllättävä sairastuminen tai muu kriisitilanne perheessä
- vanhemman uupumus ja/tai masennus
- vaikea elämäntilanne
- lastenhoidollinen ja kasvatuksellinen ohjaus
- perheen arkirutiinien hallinta ja vahvistaminen
- perheen oman toimintakyvyn tukeminen muutostilanteessa
- vanhemman välttämätön asiointi (esim. sairaala- tai terapiakäynnit)
- monikkolasten syntymä

Palvelua ei voida myöntää:

- pelkkään siivoukseen

- henkilökohtaisen avustajan tarpeeseen
- pitkäkestoiseen päivittäiseen lapsen hoitoon
- kuljetuspalveluksi
- äkillisesti sairastuneen lapsen hoitoon, jos vanhemmilla on oikeus jäädä kotiin hoitamaan lasta
- kotona tehtävän etätöiden, opiskelun tai harrastuksen vuoksi
- vanhempien työssä käymisestä tai opiskelusta johtuvaan lastenhoitotarpeeseen
- koululaisten aamu-, iltapäivä- ja loma-ajoista johtuviin lastenhoitotarpeisiin

Vanhempien asiointikäynneille palvelua myönnetään vain erityisen harkinnan kautta.

Säännöllinen lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden säännöllinen kotipalvelu on tarkoitettu pitkittyneisiin ja välttämättömiin, kuitenkin aina määräaikaisiin, tuen tarpeisiin. Avun tavoitteena on vanhempien omien voimavarojen vahvistaminen. Säännöllistä lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään monialaisen arvioinnin perusteella lapsiperheelle tilanteessa, jossa on ilmeistä, että palvelun tarve on pitkäkestoinen (yhtäjaksoisesti yli 3 kk). Palvelutarve arvioidaan säännöllisesti vähintään 3 - 6 kuukauden välein.

Säännöllinen lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta.

Lastensuojelu

Lapselta perittävät lastensuojelun asiakasmaksut

Asiakasmaksulain 7 §:n 2 ja 3 momentin sekä Asiakasmaksuasetuksen 20 §:n perusteella lastensuojelulain mukaisena avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista lapsen tai nuoren tuloista peritään yli kuukauden (30 pv) yhtäjaksoisesti kestävästä sijoituksesta enintään **1860,20 €/kk**.

Lastensuojelun hoidon korvaus voidaan periä kolmella eri tavalla:

1. perimällä lapselle vahvistettu elatusapu (7§ 2 mom.) – ensisijainen lapsen edun mukaisena
2. perimällä korvaus muista lapsen tuloista, korvauksista ja saamisista (7§ 3 mom.)
3. vahvistamalla vanhemmille erillinen lastensuojelun asiakasmaksu (7§ 1 mom.)

Perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Ennen asiakasmaksun perimistä on huomioitava, että lapsen itsenäistymisvarat on saatu kerrytettyä (vähintään 40 % lapsen tuloista, lapsilisää ei huomioida) (Lastensuojelulaki 77§, 1 mom.).

Vanhemmilta perittävät lastensuojelun asiakasmaksut

Vahvistettua elatusapua peritään enintään **1860,20** euroa kuukaudessa. Vanhemmalta, jolle ei ole vahvistettu elatusapua tai sitä ei peritä, peritään lastensuojelun asiakasmaksu alla olevan taulukon mukaisesti. Maksu määritetään kummallekin vanhemmalle erikseen.

Tulot vähennysten jälkeen	Perintä %
0 - 600 euroa	Ei perintää
601 - 800 euroa	10 %
801 - 1 000 euroa	12 %
1 001 - 1 200 euroa	14 %
Yli 1 201 - euroa	16 %

Kun sijoitettuja lapsia on useampia, maksua korotetaan sijoitettujen lasten lukumäärän mukaan.

Sijoitettuja lapsia	Korotus %
1	Ei korotusta
2	15 %
3	30 %
4	45 %
5	tai useampia 60 %

Esimerkki: Vanhemmalle on laskettu hoidosta perittävä asiakasmaksu 140 euroa. Sijaishuollossa olevia lapsia on kolme, jolloin taulukon mukaan perittävää maksua korotetaan 30 %. Maksuksi tulee 182 euroa ja kun se jaetaan kolmeen osaan, tulee perittäväksi maksuksi 60,67 euroa lasta kohden.

Itsenäistymisvarat

Lapsen ollessa sijoitettuna avohuollon tukitoimena tai huostaan otettuna kodin ulkopuolelle, hänelle kerrytetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14§:ssä tarkoitetuista tuloista itsenäistymisvaroja (LSL § 77). Itsenäistymisvaroja kerryttäviä tuloja ovat esimerkiksi elatusapu, elatustuki, eläkkeet, elinkorot, avustukset tai muut lapselle maksettavat tulot. Tuloista peritään 60 % hoidon korvauksena ja loput 40 % kartuttavat itsenäistymisvaroja. Lapsilisä ja asiakasmaksu evät kerrytä itsenäistymisvaroja, vaan ne peritään kokonaan hoidon korvauksena. Lapsen edun mukaisesti molemmilta vanhemmilta peritään ensisijaisesti elatusapu tai elatustuki. Asiakasmaksun määrittäminen vanhemmille on viimesijaisin vaihtoehto.

Jokaiselle lapselle avataan sijoituksen alkaessa oma tili itsenäistymisvarojen kartuttamista varten. Itsenäistymisvaroista annetaan selvitys asiakkaan sitä pyydettyä. Sosiaalitoimella on oikeus päättää itsenäistymisvarojen maksamisen ajankohdasta. Lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat annetaan lapselle tai

itsenäistymässä olevalle nuorelle jälkihuollon päättyessä taikka lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen ja turvaamiseen liittyvästä erityisestä syystä viimeistään hänen täyttäessä 25 vuotta. Itsenäistymisvaaroja myönnetään itsenäistymistä tukeviin asioihin, kuten oman asunnon kalustamiseen, työpaikan hankintaan, opiskelumateriaaleihin ja niihin liittyviin hankintoihin.

Alaikäisen lapsen edunvalvojina toimivat hänen huoltajansa, ellei lapselle ole tähän tarkoitukseen määrätty muuta edunvalvojaa tai edunvalvojan sijaista. Sijaishuollossa oleville lapsille määritetään edunvalvojan sijainen taloudellisten asioiden hoitoon, jos heillä on tai heille kertyy sijaishuollon aikana varallisuutta eikä huoltajien tai muun edunvalvojan katsota huolehtivan varallisuudesta lapsen edun mukaisesti.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelulain ja asetuksen mukaisten vammaispalvelujen ja tukitoimien tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Palvelujen ja tukitoimien tulee edesauttaa vammaisen henkilön omatoimista suoriutumista. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään silloin, kun vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla. Vammaispalveluissa ei ole varallisuusharkintaa.

Vammaispalvelua voi saada henkilö, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoritua tavanomaisista elämän toiminnoista. Vammaisuus tulee arvioida jokaisen tukimuodon osalta erikseen. Pitkäaikaisuudella tarkoitetaan sitä, että henkilöllä on ennusteen mukaan vähintään noin vuoden ajan erityisiä vaikeuksia suoritua tavanomaisista elämän toiminnoista. Vammaisuutta arvioitaessa ei henkilön iällä ole merkitystä. Ikääntymisestä johtuva toimintakyvyn aleneminen ei tee henkilöstä vammaista.

Vammaispalvelun sosiaalityöntekijä tai -ohjaaja yhdessä terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja muiden sosiaalihuollon asiantuntijoiden kanssa arvioi henkilön vammaisuuden ja palvelutarpeen. Sosiaalihuollon arvioinnissa otetaan huomioon mm. hakijan suoriutumiskyky tavanomaisesta elämästä, fyysinen ympäristö, perhetilanne ja muut yksilölliset tekijät. Vammaispalvelulain mukaiset ns. subjektiiviset oikeudet edellyttävät vaikeavammaisuutta. Vaikeavammaisuutta määriteltäessä voidaan käyttää apuna Kelan haittaluokitusta, jolla määritellään yleisellä tasolla vamman aiheuttama lääketieteellinen haitta.

Vammaispalvelut ja kehitysvammahuollon maksut

Maksuttomat vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaiset palvelut

Vammaispalvelulain (380/1987) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- vammaispalvelulain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetut palvelut: kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus sekä muut vammaispalvelulain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut

- vammaispalvelulain 8 § 2 momentissa tarkoitettu päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
- vammaispalvelulain ja -asetuksen nojalla myönnetty henkilökohtainen apu ja palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Henkilökohtaisesta avusta ja palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella 16 (44) järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla, kuten tapaturma- tai liikennevakuutuslakiin perustuen.
- vammaispalvelulain 11 §:n mukaiset tutkimukset, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko henkilö oikeutettu vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin. (asiakasmaksulaki 4 § 5)

Kehitysvammalain (591/1977) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- erityishuolto (hoiva ja huolenpito)
- kuljetus erityishuollon palveluihin
- osittainen ylläpito alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuodenloppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta. (asiakasmaksulaki 4 § 2)

Päivä- ja työtoiminta

Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta

Kuljetus päivätoimintaan: matkahuollon 1.1.2022 voimassa olevan taulukon mukainen julkisen liikenteen maksu. Vammaispalvelulain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään **ateriamaksu**.

Kehitysvammalain mukainen päivä- ja työtoiminta 16 vuotta täyttäneet

Erytyshuoltolain mukaiseen päiväaikaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

Erytyshuoltolain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään **ateriamaksu**:

- **lounas** **4,50 €**
- **kahvi ja pulla** **1,50 €**

Työ- ja päivätoiminnassa huomioidaan tilapäis- ja perhehoidossa olevien asiakasmaksut siten, ettei asiakailta peritä päällekkäisiä maksuja.

Erytyshuollosta voidaan periä maksuja siten, kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992) ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 43 §:ssa säädetään.

Kehitysvammaisen ylläpidosta peritään maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaiden osittaista ylläpitoa sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta. Lukuvuosi alkaa perusopetuslain mukaan 1.8 ja päättyy 31.7. Ylläpidolla tarkoitetaan tavanomaisia asumis-, ravinto- ja muita vastaavia menoja.

Asumisen ohjaus (tuettu asuminen)

- ei ylläpitomaksua, palvelu on maksutonta asiakkaalle. Asiakas asuu omassa asunnossaan, ostaa ja maksaa itse omat ruokatarvikkeet/ruokailut.

Muut kehitysvammaisten henkilöiden palvelut

- koululaisten loma-ajan hoito
- alle 16-vuotiaalta osittaisesta ylläpidosta ei peritä maksua.
- Ateriamaksut: **lounas 4,50€, välipala/ päiväkahvi 1,50 €**

Leirit ja retket

Kehitysvammaisen henkilön osallistuminen retkille ja leireille on vapaaehtoista. Tämän vuoksi kehitysvammainen henkilö voi maksaa kuluja omilla varoillaan. Vapaa-ajan toimintana järjestettävistä kustannuksista kehitysvammainen henkilö maksaa niistä normaalisti perittävät maksut.

Vammaispalvelulain mukaiset liikkumista tukevat palvelut

Kuljetuspalveluja järjestettäessä vaikeavammainen on henkilö

- jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja
- joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuutoman suuria vaikeuksia.

Kuljetustarpeen arviointi perustuu asiakkaan elämäntilanteen, elinympäristön ja hänen vammastaan tai sairaudestaan aiheutuvan toimintarajoitteen kartoittamiseen. Erityisiä suoriutumisvaikeuksia voivat aiheuttaa esim. pyörätuolilla liikkuminen, sokeus tai muu liikkumisen vaikeus, esim. henkilöllä vaikeus nousta bussiin. Erityisiksi vaikeuksiksi ei katsota esim. kauppakassien kantamiseen liittyviä haittoja, haja-asutusalueella asumista tai yksinäisyyttä.

Vaikeavammaisuuden määrittely tapahtuu aina yksilöllisesti. Hakemuksen liitteenä asiakkaan tulee toimittaa lääkärinlausunto sairauden tai vamman vaikutuksesta toimintakykyyn. Tarpeen mukaan tulee pyytää lausunnot myös muilta tahoilta, esimerkiksi erikoislääkäriltä, fysio- ja toimintaterapeutilta.

Sosiaalityöntekijän/-ohjaajan tulee selvittää asiakkaan liikkumismahdollisuudet omassa asuinympäristössään. Asiakkaan luokse tulee tehdä kotikäynti, ellei kotikäynnin tekemistä katsota ilmeisen tarpeettomaksi sen johdosta, että tarpeellinen selvitys asumisolosuhteista ja hakijan kuljetuspalvelun tarpeesta on jo sosiaalityöntekijän käytettävissä. Kuljetuspalveluissa asiakkaan kanssa voidaan tehdä koematka ja sosiaalityöntekijä voi konsultoida asiantuntijalääkärinä päätöstä tehdessä. Arviointia tehtäessä selvitetään myös esteettömän joukkoliikenteen kuten palvelulinjojen ja matalalattiabussien käyttömahdollisuus.

Uusilta hakijoilta edellytetään lääkärinlausuntoa, mikäli vaikeavammaisuus ja kuljetuspalvelujen tarve ei ilmene muiden sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten selvityksistä. Lääkärinlausunnosta tulee ilmetä

sairaus tai vamma ja näistä johtuva erityinen liikkumisen vaikeus, minkä vuoksi hakija ei voi käyttää julkista joukkoliikennevälinettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia (vaikeavamman määritelmä VpA 5 §).

Päätökset tehdään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviksi. Määräaikainen päätös tehdään silloin, kun asiakkaan tilanteessa voi odottaa tapahtuvan muutoksia. Kuljetuspalvelupäätös voi olla ajallisesti rajattu myös esimerkiksi silloin, kun liikuntaesteisyys vaihtelee riippuen vuodenaajoista.

Yleiset myöntämisperusteet

Kuljetuspalveluja voidaan myöntää hakemuksesta sellaiselle henkilölle,

1. joka on vaikeavammainen ja
2. ei saa näitä palveluita tai kulkemiseen tukea muiden säännösten nojalla (SHL, KvL) ja
3. jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja
4. joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia ja
5. jonka kuljetuspalvelun tarpeen on johdettava vammasta tai sairaudesta, joista aiheutuva haitta on pysyvä ja pitkäaikainen. Pääasiassa ikääntymisestä johtuva liikuntakyvyn aleneminen ei ole peruste vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun myöntämiselle.

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetusten käyttömahdollisuus selvitetään ensisijaisesti.

Matkojen määrä

Asiakkaan on mahdollista saada työssä käyntiin ja opiskeluun kuuluvat tarpeelliset ja kohtuulliset kuljetukset. Työmatkoina korvataan asunnon ja työpaikan väliset matkat. Matkoja ei myönnetä työnantajan määräyksestä tapahtuviin työn tekemiseen eikä yritystoimintaan liittyviin matkoihin.

Hyväksyttävänä opiskeluna pidetään ainoastaan sellaista opiskelua, joka tähtää johonkin tutkintoon tai muuten voi parantaa asiakkaan työllistymistä. Harrastusluonteiseen opiskeluun kuljetuspalvelua ei myönnetä.

Hakijan tulee toimittaa todistus opiskelu- ja työpaikasta.

Asiointi- ja virkistysmatkoja myönnetään ensisijaisesti asiakkaan tarpeen mukaan. Asiakkaalla on mahdollisuus vähintään 18 yhdensuuntaiseen matkaan/kuukausi oman asuinkunnan ja lähikuntien alueella. Lähikunniksi vaikeavammaisten kuljetuspalvelussa katsotaan: Suomussalmi, Hyrynsalmi, Vaala, Paltamo ja Ristijärvi. Käyttämättä jääneitä matkoja ei voi siirtää seuraavalle kuukaudelle. Etukäteen ei voi käyttää tulevan kuukauden matkoja. Sosiaalihuoltolain mukaisella kuljetuspalvelulla ei voi täydentää vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua.

Mikäli vammaisen henkilö on saanut julkista tukea, kuten autoveronpalautusta tai avustusta vammaispalvelulain mukaan auton hankintaan, kuljetuspalvelumatkoja voidaan tämän johdosta asetuksesta poiketen yksilöllisen harkinnan perusteella vähentää. Kuljetuspalveluna voidaan tällöin myöntää harkinnanvaraisesti yleensä 10 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, kun vammaisen henkilö ei itse aja autoa. Mikäli vammaisen henkilö itse ajaa autoa, matkoja voidaan myöntää yleensä enintään 6 yhdensuuntaista matkaa

kuukaudessa. Saatu auton hankintatuki vaikuttaa kuljetuspalvelumatkojen määrään tuen saantihetkestä viiden kalenterivuoden ajan.

Asumispalveluissa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa hoitomaksu kattaa pääsääntöisesti myös kuljetukset. Jos asumispalveluyksikkö tai laitos ei pysty järjestämään kuljetuksia lainkaan tai riittävässä määrin, asiakkaan kuljetuspalvelun tarve tulee harkita.

Kuntoutuksessa oleville voidaan harkinnan perusteella myöntää kuntoutuspaikkakunnalla (kotimaassa) matkoja kuljetuspalvelujen käyttökiintiön puitteissa. Hakijalle annetaan kuntoutuspaikkakunnalle erillinen laskulomake laskutuksen helpottamiseksi. Hakija maksaa matkojen omavastuuosuuden julkisen liikenteen taksan mukaan. Kuntoutus- ja lomamatkoja ei pääsääntöisesti huomioida eikä korvata.

Terveydenhuollon matkat: KELA:n korvauksen piiriin kuuluvia terveydenhuollon matkoja ei korvata.

Matkojen korvaus

Kuljetuspalvelun käyttäjältä peritään omavastuuosuutena alentamaton kilometripohjainen 1.1.2022 voimassa oleva matkahuollon hintataulukon mukainen maksu/yhdensuuntainen matka. Omavastuu peritään asiakkaalta jälkilaskutuksena. Autoilija laskuttaa omavastuu osuudet kunnalta erikseen saamiensa ohjeiden mukaan. Mikäli useampi kuljetuspalvelua käyttävä matkustaa samassa taksissa, kuitataan kaikkien asiakkaiden päätöksestä matka tehdyksi. Kaikki maksavat oman omavastuuosuutensa.

Yksittäisen matkan omavastuu muuttuu, mikäli julkisen liikenteen maksut muuttuvat. Autoilijoita ja asiakkaita ei tiedoteta maksujen muutoksesta erikseen.

Omavastuuosuuden perimättä jättämistä ei saa käyttää kilpailukeinona eikä hinnanalennuksena. Puolangan kunta voi tarvittaessa pyytää asiakkaalta selvityksen omavastuuosuuden maksamisesta. Työssäkäyvät ja opiskelijat maksavat omavastuuosuutensa erikseen sovittavalla tavalla.

Asiakkaalla ei ole oikeutta valita korvaustapaa. Kunta voi muuttaa kuljetuspalvelun omavastuun perimiskäytäntöä esimerkiksi siten, että kunta laskuttaa omavastuun asiakkaalta jälkikäteen.

Matkustusoikeus myönnetään ensisijaisesti kutsu- tai asiointitaksi- tai palvelubussiliikenteeseen. Mikäli kunnallisia tai seudullisia palveluliikennejärjestelyjä (yhteiskuljetuksia) otetaan käyttöön, ne tulevat olemaan ensisijaisia taksiliikenteeseen nähden.

Asiakkaalle myönnettävät matkakoikeudet ovat yhdensuuntaisia matkoja. Yhdensuuntainen matka on matka, joka päättyy eri osoitteeseen, kuin mistä se on alkanut. Yhdensuuntaisen matkan päätepiste on voi olla oman asuinkunnan tai lähikunnan ulkopuolella, mutta korvaus maksetaan ainoastaan asuin- tai lähikuntaan. Paluu kotiin tai matkan jatkuminen yhdestä osoitteesta toiseen on toinen yhdensuuntainen matka. Yhdensuuntaisella matkalla ei korvata odotusaikaa. Mikäli asiakkaalla on tarve pidemmälle odotukselle/avustamiselle kuin mitä ohjeistuksessa tai hänen henkilökohtaisessa kuljetuspäätöksessään sanotaan, tulee asiakkaan maksaa ylimenevä osuus suoraan kuljettajalle.

Yhteen suuntaan enintään 20 km:n pituisissa ja sitä pidemmissä matkoissa, jos taksi jää odottamaan ja avustamaan asiakasta asioinnin ajaksi, korvataan odotusaikaa enintään 15 minuuttia. Odotuksesta syntyneiden kustannusten lisäksi ei korvata paluumatkan muita kustannuksia (kilometrikorvausta, lähtötaksaa eikä avustamislisää).

Yhteen suuntaan vähintään 20 km:n pituisissa ja sitä pidemmissä matkoissa, jos taksi jää odottamaan ja avustamaan asiakasta asioinnin ajaksi, korvataan odotusaikaa enintään siihen määrään saakka kuin toisen, lähimmän taksin käyttäminen paluumatkalla olisi tullut maksamaan. Odotuksesta syntyneiden

kustannusten lisäksi ei korvata paluumatkan muita kustannuksia (kilometrikorvausta, lähtötaksaa eikä avustamislisää).

Kuljetuspalveluja ei voi käyttää muualla kuin vaikeavammaisen henkilön asuinpaikkakunnalla. Jos vaikeavammaisen henkilön asuinpaikkakunta ei ole henkilön kotikunta, eikä kyseessä ole vammaispalveluasetuksen tarkoittamasta lähikunnasta, eivät matkat kotikunnassa järjestettyinä kuulu subjektiivisen oikeuden piiriin.

Mikäli asiakkaalla on oikeus matkakorvaukseen jonkun muun ensisijaiseksi katsottavan lain perusteella, ei vammaispalvelulain mukainen kuljetusoikeus ole käytettävissä (mm. KELA:n terveydenhoitoon liittyvät matkat).

Sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevat palvelut

Sosiaalihuoltolain (2014/1301) mukaiset kuljetuspalvelut koskevat pääasiassa iäkkäitä tai sairaita/vammaisia henkilöitä, jotka eivät pysty käyttämään julkisia joukkoliikennevälineitä, mutta jotka eivät kuitenkaan ole vammaispalvelulain tarkoittamalla tavalla vaikeavammaisia henkilöitä. Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun tarkoitus on tukea ensisijaisesti ikääntyneiden itsenäisen elämän mahdollisuuksia kotona.

Sosiaalihuoltoasetuksen (ShA 9§ 2 mom) mukainen kuljetuspalvelu kuuluu kunnan järjestämän kotipalvelun tukipalveluluihin. Sosiaalihuoltolaki ja –asetus eivät aseta tarkempia säännöksiä kuljetuspalvelun järjestämisestä, vaan kunta voi järjestää kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla. Sosiaalihuoltolain mukaiseen kuljetuspalveluun asiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta.

Kuljetuspalvelun tarve arvioidaan yksilöllisesti. Arviointi perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon lausuntoon /selvitykseen kuljetuspalvelun tarpeesta sekä selvitykseen hakijan elämäntilanteesta ja elinolosuhteista. Tarvittaessa tehdään kotikäynti. Kuljetuspalvelua myönnetään asiointimatkoihin. Kuljetuspalvelua ei voi käyttää lääkäri-, hammaslääkäri-, sairaala- ja kuntoutusmatkoihin, joihin on mahdollisuus saada korvaus Kansaneläkelaitokselta (www.kela.fi) Kuljetuspalvelua ei myönnetä henkilölle, jos palvelutalossa on järjestetty kuljetuspalvelua, tai henkilö asuu tehostetussa palveluasumisessa tai on laitoshoidossa.

Palvelua myönnettäessä ja matkojen määrää arvioitaessa otetaan huomioon hakijan sosiaalinen ja taloudellinen tilanne. Asiakkaan tulee antaa selvitys tuloistaan, metsäomaisuudesta ja pankkitilivaroistaan.

Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen palvelun tulorajat:

- yksin asuvan bruttotulojen yläraja 1100 €/kk
- pariskunnan bruttotulojen yläraja 1700 €/kk
- varallisuus yksin asuvan talletukset enintään 5 000 € -
- varallisuus parisuhteessa asuvilla yhteenlasketut talletukset enintään 10 000 €.

Tuloina ei oteta huomioon asumistukea, rintamalisää, ylimääräistä rintamalisää, vammaistukea, eläkkeensaajan hoitotukea, lapsilisää, elatusapua ja –tukea, omaishoidon tukea eikä muuta vastaavaa etuutta.

Sotainvalideille, joiden haitta-aste on vähintään 20%, myönnetään kuljetuspalvelu ilman tulo- ja varallisuusharkintaa.

Kuljetuspalvelua myönnetään enintään kahdeksan (8) yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Kuljetuspalvelun käyttäjältä peritään omavastuuosuutena alentamaton kilometripohjainen 1.1.2022 voimassa oleva matkahuollon hintataulukon mukainen julkisen joukkoliikenteen maksu. Omavastuu peritään asiakkaalta jälkikäitelaskutuksena.

Kuljetuspalvelua haetaan sosiaalihoitolain mukaisen kuljetuspalvelun hakulomakkeella. Hakulomakkeita saa Puolangan kunnanvirastolta ja sosiaali-toimistosta. Hakemuslomake voidaan lähettää myös postitse. Hakemuksen liitteeksi tiedot tuloista, sekä pankin tiliotteet kaikista talouden pankkitileistä